

SAMA SEBE ŠÉFKOU

Prvé kroky pred začiatkom podnikania

Tu
môžete
byť
Vy

Máj 2013

OBSAH

Úvod	4
1. Čo predchádza podnikaniu, ako začať	5
1.1. Identifikácia a zhodnotenie príležitostí - SWOT analýza	5
1.2. Spracovanie nápadov	8
2. Úvod do podnikania a legislatívy	9
2.1. Charakteristika podnikania, základné pojmy	9
2.2. Právne formy a podnikateľské subjekty	10
2.2.1. Fyzická osoba – živnostníčka	10
2.2.2. Právnická osoba – obchodná spoločnosť	17
2.3. Legislatíva, právne predpisy v podnikaní	19
2.4. Zhrnutie	19
3. Marketing a podnikanie	20
3.1. Marketingové pojmy	20
3.2. Podstata marketingu – 6 S	21
3.3. Budovanie vzťahov	22
3.4. Zhrnutie	23
4. Účtovníctvo	24
4.1. Základné pojmy	24
4.2. Dôležité dátumy	27
4.3. Odvodové povinnosti SZČO	27
4.3.1. Výška odvodov SZČO v € od 01.01.2013	28
4.4. Zhrnutie	33
5. Zdroje v podnikaní, kapitál	34
5.1. Zdroje finančných prostriedkov	34
5.1.1. Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť – nástroje aktívnych opatrení na trhu práce z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	34
5.1.2. Finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ	35
5.1.3. Štátna pomoc	36
5.1.4. Záručné a úverové programy	37
5.1.5. Mikropôžičkový program	37
5.2. Získavanie zdrojov	37
5.3. Zhrnutie	38
6. Podnikateľský plán	39
6.1. Úlohy podnikateľského plánu	39
6.2. Obsah podnikateľského plánu	39
7. Prílohy	42
7.1. Príloha č. 1 - Legislatíva, právne predpisy v podnikaní	42
7.2. Príloha č.2 - Dôležité internetové stránky	44
7.3. Príloha č. 3 - Vzorový podnikateľský plán	45

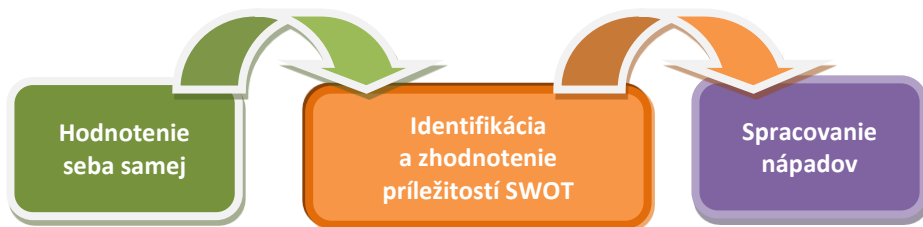
Úvod

"Uvažujem nad tým, že by som chcela začať podnikáť, ešte zatiaľ neviem v akej činnosti, ale chcela by som sa do toho pustiť. Chcela by som Vás poprosiť o radu, ako začať, čo všetko bude potrebné vybaviť na začiatok, za kým ísť.. Som v tomto amatérka, stále som bola zamestnankyňou a tak neviem čo ma čaká. Som tvorivá, mám rada prácu s kvetmi, som samostatná a potrebujem prácu s pružným pracovným časom".....

Tak nejako to začína..... Takéto otázky dostávame pomaly denne od našich klientiek. Aj to bolo inšpiráciou pre vypracovanie brožúry, ktorá by im mala pomôcť v čase rozhodovania, v čase začínania niečoho nového. Mala by ich motivovať a podporovať v ich vlastných a samostatných rozhodnutiach.....

ZZŽ MyMamy

1. Čo predchádza podnikaniu, ako začať

Hodnotenie seba samej

- vlastné predpoklady a schopnosti – seba hodnotenie, seba poznanie

Skúste zistiť, či **máte predpoklady a schopnosti** na podnikanie, či ste schopná samostatne pracovať, podnikáť. Položte si zopár otázok a skúste na ne písomne odpovedať.

1.1. Identifikácia a zhodnotenie príležitostí - SWOT analýza

Skúste zistiť, či **máte predpoklady a schopnosti** na podnikanie a **to tak, že sa vyjadríte k nasledujúcim tvrdeniam. Môžete s nimi súhlasiť (2 body), čiastočne súhlasiť (1 bod), alebo nesúhlasiť (0 bodov). Snažte sa na nasledujúce tvrdenia odpovedať úprimne.**

1. Som samostatnejšia, ako väčšina ľudí, ktorých poznám.
2. Myslím skôr nato, ako si s vecami poradiť, než na to, či ich zvládnem.
3. Viem si dobre zorganizovať akúkoľvek prácu.
4. Pracujem s chuťou a teším sa, keď všetko klapne.
5. Dokážem pracovať kvalitne, aj keď ma nikto nekontroluje.
6. Viem dobre, ktoré práce a ako kvalitne som schopná zvládnuť.
7. Ľahko dokážem každodenne vynakladať zvýšené úsilie a nerobí mi problémy pracovať nadčas, v sobotu alebo v nedeľu.
8. Ak u seba zistím nejaké nedostatky, snažím sa ich vždy prekonať.
9. Dokážem sa za akýchkoľvek okolností ľahko a racionálne rozhodnúť.
10. Vždy zoženiem a zariadim, čo treba.
11. Len zriedkavo ma niečo vyvedie z miery.
12. Dokážem sa ľahko prispôbiť novým (aj náročnejším) podmienkam.
13. Som v podstate zdravá a znesiem aj vyššiu záťaž.
14. Rada vstupujem do kontaktov s ľuďmi a viem s nimi bez problémov konať.

15. Dokážem veľmi ľahko a zodpovedne zaobchádzať aj s vyššími finančnými čiastkami.
16. Pri neúspechu viem rýchlo zmobilizovať sily a hľadať účinnejší spôsob konania a riešenia problémov.
17. Je pre mňa ľahké ľudí o niečom presvedčiť.
18. Som praktický človek, ktorý si väčšinou vie poradiť.
19. Za základ úspechu v podnikaní považujem kvalitnú prácu.
20. Je pre mňa samozrejmosťou priebežne sa stále učiť.
21. Dôležitejšie je orientovať sa na zákazníkov, ako na vlastný prospech.
22. Mám pre podnikanie dobré materiálne podmienky.
23. Obvykle mám oveľa viac nápadov než ľudia okolo mňa.
24. Teší ma hľadať a objavovať nové riešenia a prekvapivé súvislosti.
25. Vždy viem, čo zvládnem sama a na čo si musím zavolať odborníkov.

Hodnotenie:

Čím vyšší počet bodov z možných 50 ste dosiahli, tým vyššia je vaša šanca, že v podnikaní uspejete. Pri polovičnom počte bodov už nie ste najvhodnejším typom na podnikanie, je však možné na tom zapracovať. Čím menej bodov ste získali, tým menej je pravdepodobné, že v podnikaní uspejete. Podnikanie jednoducho nie je vaša parketa. Nič si z toho nerobte, človek nemôže robiť všetko, čo by chcel. Aj tí „jednotkári“ z prvej lavice by mali pre svoje zdokonalenie ešte niečo urobiť.

Pýtajte sa aj svojich blízkych, priateľov, kolegov : „**ako Vás vnímajú a prečo ?**“

Pozorne počúvajte a vyhodnocujte ich názory, konečné rozhodnutie je vždy na Vás !

silné stránky a príležitosti seba, svojho produktu, resp. samotného podnikateľského zámeru ako celku s cieľom zvýrazniť pôsobenie silných stránok na celkové podnikanie,

slabé stránky a ohrozenia seba, svojho produktu, resp. samotného podnikateľského zámeru ako celku s cieľom hľadať slabé stránky, no hlavne riešenia, ako ich odstrániť. Nesmieme zabudnúť na ohrozenia - objektívne faktory, ktoré nevieme zmeniť, môžeme sa ale pokúsiť ich zmierniť.

Praktický príklad:

	Podporujúce dosiahnutie cieľa	Ohrozujúce dosiahnutie cieľa
Vnútrorečné prostredie organizácie	<p style="text-align: center;">S <u>SILNÉ STRÁNKY</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ vzdelanie a prax v odbore ☐ výborný nápad, inovatívny produkt ☐ podpora rodiny a okolia ☐ profesionálny prístup, rozhodnosť, vytrvalosť ☐ nadšenie ☐ výhodná strategická poloha prevádzky 	<p style="text-align: center;">W <u>SLABÉ STRÁNKY</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ nedostatočné skúsenosti v podnikaní ■ nedostatočné zdroje ■ náročnosť na technológie ■ slabá znalosť legislatívy ■ nedostatočné ovládanie IT a ekonomiky
Vonkajšie prostredie mimo organizácie	<p style="text-align: center;">O <u>PRÍLEŽITOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ finančný príspevok z ÚP ☐ záujem o produkt ☐ malá konkurencia ☐ rozvojové plány mesta, regiónu ☐ príchod zahraničných zamestnávateľov, investorov ☐ rozvoj cestovného ruchu 	<p style="text-align: center;">T <u>OHROZENIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ vplyv globálnej hospodárskej krízy ■ vysoká kriminalita v regióne ■ nízka úroveň vymožitelnosti práva ■ vysoké ceny prenájmov ■ slabá kúpna sila v regióne ■ nárast obchodných sietí

Pri praktickom pohľade na vlastné možnosti sa snažíme objektívne nájsť viac silných stránok ako slabých a slabé aktívne premieňame na silné, respektíve sa snažíme oslabiť ich vplyv.

SWOT analýzu môžeme takýmto spôsobom urobiť na :

- ⇒ vlastnú osobu,
- ⇒ produkt, (výrobok, službu), ktorú chceme ponúkať,
- ⇒ pripravovaný podnikateľský plán, zákazníkov, konkurenciu...

Zmysel to má, ak reálne hľadáme ako to ide a nie ako to nejde !

1.2. Spracovanie nápadov

Máte super nápad – myšlienku ? Idea sama o sebe nemá žiadnu cenu, hodnotu nadobudne až vtedy, ak ju úspešne zrealizujete. Všetko je o realizácii, je potrebné si to zodpovedne premyslieť, stanoviť si **jasný cieľ**, rozpracovať ho do detailov, nakoľko podnikateľská činnosť prináša so sebou aj určité riziká (zmeny v životnom štýle, organizácii vlastného času, zvýšenú námahu a pod.). Ako pomôcka vám môže slúžiť aj nasledovná tabuľka:

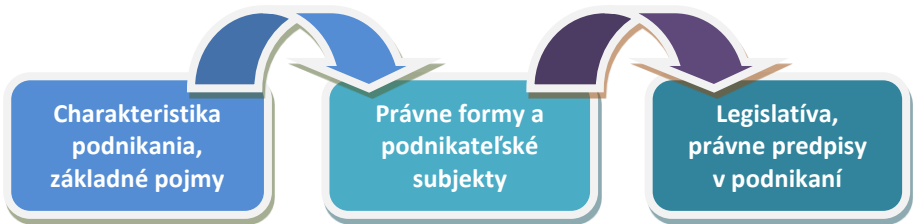
POPIS NÁPADU	
Projekt:	Názov projektu
Opis projektu:	Charakterizujte vašu myšlienku
Dátum:	Deň zaznamenania
ČO JE POTREBNÉ NA REALIZÁCIU	
Finančné zdroje:	Odhadnite finančné zdroje potrebné na realizáciu
Materiálne zdroje:	Odhadnite materiálne zdroje potrebné na realizáciu
Ľudské zdroje:	Odhadnite ľudské zdroje potrebné na realizáciu
Odôvodnenie zdrojov:	Odôvodnite potrebu uvedených zdrojov - najmä ich nutnosť a efektivitu
ADRESÁT - KLIENT - CIEĽOVÁ SKUPINA	
Kto	Definujte čo najpresnejšie, kto má byť adresátom alebo cieľovou skupinou
Využitie	Popíšte prínosy pre adresáta
Navrhovaná cena	Popíšte náklady pre adresáta

Realizácia nápadov je postupná cieľavedomá činnosť, ktorá je zhrnutá v **Podnikateľskom pláne**.

Podnikateľský plán je konkrétny postup krokov, ako zaviesť nápad - myšlienku do reálneho života.

Je ovplyvnený množstvom faktorov, najdôležitejšie nájdete v ďalších kapitolách.

2. Úvod do podnikania a legislatívy

2.1. Charakteristika podnikania, základné pojmy

Podnikanie

je sústavná činnosť uskutočňovaná podnikateľom samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosahovania zisku a za podmienok stanovených **zákonom č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon)** v znení neskorších predpisov. Základným právnym predpisom pre podnikateľov je **Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb.** v znení neskorších predpisov. Obchodné právo je zvláštnou časťou občianskeho práva.

Obchodný zákonník upravuje:

- postavenie podnikateľa,
- obchodné záväzkové vzťahy,
- niektoré ďalšie vzťahy súvisiace s podnikaním.

Podnikateľom podľa §2 ods. 2 Obchodného zákonníka je:

- osoba zapísaná v obchodnom registri,
- osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- fyzická osoba, ktorá je zapísaná do evidencie miestneho úradu.

Osoby zapísané do obchodného registra – právnické osoby:

jedná sa o osoby právnické, ktoré sa zapisujú do obchodného registra povinne a sú to:

- obchodné spoločnosti a družstvo,
- iné právnické osoby, ktorým to stanovuje zákon, napr. štátne podniky, burzy, pozemkový fond,
- zahraničné osoby, či už fyzické alebo právnické, ktoré chcú podnikáť na našom území,

- fyzické osoby, ktoré majú oprávnenie podnikáť a dobrovoľne sa zapísali do obchodného registra.

Osoby zapísané do živnostenského registra – fyzické osoby:

- fyzické osoby,
- právnické osoby, ktoré podnikajú v oblastiach upravených živnostenským zákonom.

2.2. Právne formy a podnikateľské subjekty

2.2.1. Fyzická osoba – živnostníčka

- **FYZICKÁ OSOBA** – samostatne zárobkovo činná osoba - SZČO. Ide o formu podnikania, pri ktorej podnikateľka vykonáva podnikateľskú činnosť na základe **živnostenského alebo iného oprávnenia** a je jedinou zakladateľkou aj vlastníčkou svojho podniku. **SZČO ručí za svoje záväzky celým svojím majetkom,**
- Vybrané otázky zo Živnostenského zákona č. 455/1991Zb. v znení neskorších predpisov a zákonov upravuje podmienky živnostenského podnikania a kontrolu nad ich dodržiavaním.

Všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti:

- dovŕšenie veku 18 rokov,
- spôsobilosť na právne úkony, (spôsobilosť na právne úkony môže obmedziť výlučne rozhodnutie súdu),
- je bezúhonná (bez trestného záznamu). V skutočnosti môže mať záznam, ale nesmie to byť násilný trestný čin, spáchanie hospodárskej kriminality, alebo z oblasti, v ktorej chce podnikáť, resp. nesmie mať súdom uložený zákaz činnosti.

Druhy živností:

- **remeselné** - podmienkou prevádzkovania živnosti je odborná spôsobilosť získaná vyučením v odbore a praxou. Odborná spôsobilosť sa preukazuje výučným listom alebo iným dokladom o riadnom ukončení príslušného učebného odboru alebo príslušného študijného odboru. Remeselná živnosť si vyžaduje odbornú spôsobilosť získanú vyučením v odbore a praxou. **Zoznam remeselných živností je v prílohe č. 1 Živnostenského zákona,**
- **viazané**, podmienkou prevádzkovania živnosti je odborná spôsobilosť získaná inak. **Zoznam, ako aj odborná spôsobilosť pre viazané živnosti je upravená osobitnými predpismi uvedenými v prílohe č. 2 Živnostenského zákona,**
- **voľné**, odborná spôsobilosť nie je podmienka prevádzkovania živnosti. Pre prevádzkovanie týchto živností musia byť splnené iba všeobecné podmienky. Preukazovanie odbornej ani inej spôsobilosti sa nevyžaduje. **Voľné živnosti nemajú zoznam v prílohe Živnostenského zákona.** Ich orientačný zoznam je

možné nájsť na www stránkach živnostenských úradov, prípadne . Zoznam voľných živností a ich obsahové vymedzenie je len indikatívny, to znamená, že záujemca o podnikanie si môže zvoliť aj iný predmet podnikania, ako je uvedený v zozname. Podmienkou však je, aby názov činnosti bol dostatočne určitý a zrozumiteľný. Úlohou tohto zoznamu preto uľahčiť výber predmetu podnikania na základe najčastejšie používaných označení **voľných živností**.

Osvedčenie o živnostenskom oprávnení:

Ak živnostenský úrad zistí, že ohlásenie má náležitosti podľa §45, §45a ods.1 až 4, a §46 a podnikateľka spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom, vydá **osvedčenie o živnostenskom oprávnení** najneskôr do piatich pracovných dní odo dňa, keď mu ohlásenie živnosti a výpisy z registra trestov boli doručené.

Pozastavenie živnosti:

Živnostníčka môže pozastaviť živnosť najmenej na šesť mesiacov najviac na tri roky.

Prevádzkareň:

Prevádzkarňou sa rozumie priestor, v ktorom sa prevádzkuje živnosť, je určený na návštevu verejnosti (obchody, reštaurácie kaderníctva...) alebo sú to priestory určené na výrobné účely (stolárske dielne apod.) ; nie je ním priestor súvisiaci s prevádzkovaním živnosti (kancelária), ani technické a technologické zariadenie určené na prevádzkovanie živnosti alebo súvisiace s prevádzkovaním živnosti (sklady, priestor na technológie...) Sídlo SZČO (miesto trvalého bydliska) nie je prevádzkareň.

Označenie prevádzkarne:

Podnikateľka/živnostníčka prevádzkujúca živnosť prostredníctvom prevádzkarne je povinná ju označiť. Spôsob označenia prevádzkarne je určený Obchodným zákonníkom. (zákon č. 513/1991 Zb.).

Obchodným menom sa rozumie názov, pod ktorým podnikateľka vykonáva právne úkony pri svojej podnikateľskej činnosti.

Obchodné meno fyzickej osoby je jej **meno a priezvisko**. Obchodné meno fyzickej osoby môže obsahovať dodatok odlišujúci osobu podnikateľky alebo druh podnikania. Príklad : „**Alena Nováková, KVETINÁRSTVO ALENA**“

Podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z. z.) musí byť na vhodnom a trvale viditeľnom mieste prevádzkarne uvedené:

- obchodné meno a sídlo predávajúcej alebo miesto podnikania fyzickej osoby,
- meno a priezvisko osoby zodpovednej za činnosť prevádzkarne,
- prevádzková doba určená pre spotrebiteľa,
- kategória a trieda ubytovacieho zariadenia, ak ide o ubytovacie zariadenie.

- ❖ V súvislosti s používaním obchodného mena je dobré sa zamyslieť, či :
 - ✓ chcem, (je to dobrovoľné – zákon to neprikazuje) aby bolo obchodné meno späť aj s obchodnou značkou –logom.

Príklad :

- „logo“ je možné zaregistrovať na Úrade priemyselného vlastníctva. Zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach stanovuje podmienky pre tzv. zápisnú spôsobilosť ochranej známky,
 - všetky informácie je možné získať na www.upv.sk. ide o platenú službu u živnostníkov, málo využívanú. Výsledkom úspešného procesu je zaregistrovanie ochranej známky , čím na značku vznikajú majiteľovi autorské práva, iný subjekt ju nemôže používať. Značka je označená ©.
- ✓ chcem používať v písomnom styku okrem podpisu aj pečiatku ? Pečiatka nie je povinná, **záväzný je** vlastnoručný podpis
Ak áno odporúčame, aby pečiatka obsahovala nasledovné:
 - ✓ Meno a priezvisko + dodatok obchodného mena:
Alena Nováková - KVETINÁRSTVO ALENA
 - ✓ Miesto podnikania a miesto prevádzky:
080 05 Teriakovce xx, prevádzka: Hlavná 111, 080 01 Prešov
 - ✓ IČO: 22334455 (identifikačné číslo organizácie je 8-miestne číslo, ktoré vyčítam zo živnostenského oprávnenia),
 - ✓ DIČ: 1234567890 (daňové identifikačné číslo je 10-miestne číslo, ktoré mi prideli daňový úrad),
 - ✓ **poznámka** : čísla IČO a DIČ sú nereálne, slúžia ako vzor
 - ✓ Číslo povolenia na činnosť (údaje získam zo živnostenského oprávnenia),

Živnostenský register – je prehľad živností, ktorý vedú živnostenské úrady v danom územnom obvode ich pôsobnosti. Má evidenčný charakter. Člení sa na verejnú a neverejnú časť.

Výpis zo živnostenského registra – preukaz živnostenského oprávnenia. Každý má právo na nahliadnutie do verejnej časti živnostenského registra a požiadať o jeho výpis.

Správne poplatky na úseku živnostenského podnikania:

- vydanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení,
- na každú voľnú živnosť **5 €** (výška je stanovená zákonom a aktualizovaná),
- na každú remeselnú živnosť alebo každú viazanú živnosť **15 €** (výška je stanovená zákonom a aktualizovaná),
- za zmenu adresy bydliska, miesta podnikania alebo sídla vyznačenú v dôsledku premenovania názvov obcí a ulíc alebo zmenu dokladov o živnostenskom oprávnení a údajov v nich uvedených vyplývajúcu z právnych zmien podmienok živnostenského podnikania sa poplatok nevyberá.

Jednotné kontaktné miesto (ďalej len JKM):

Obvodný úrad plní úlohy jednotného kontaktného miesta podľa tohto zákona pre činnosti, ktoré sú :

- živnosťou,
- podnikaním na základe iného ako živnostenského oprávnenia, ak tak ustanovujú osobitné zákony,
- poskytovaním služieb podľa osobitného zákona.

Začatie podnikania : dňom podania správne vyplneného ohlásenia živnosti, prípadne na základe dátumu uvedenom v ohlásení.

Ukončenie podnikania : dňom uvedeným v oznámení o ukončení podnikania; to neplatí, ak živnostenský úrad začal konanie o zrušení živnostenského oprávnenia podľa § 58 ods. 1 písm. c) alebo § 58 ods. 2 písm. a).

Na zrušenie živnosti nie je potrebná daňová kontrola. Daňový úrad má právo vykonať kontrolu FO aj po zrušení živnosti.

Postupnosť krokov pri založení živnosti

P.Č.	ČINNOSŤ	POZNÁMKA
1	Žiadosť o príspevok na ÚPSVaR	Len ak ste evidovaná na úrade práce a spĺňate kritériá podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti, v znení neskorších predpisov. Podrobnosti na príslušnom ÚPSVaR. Pozor: živnosť zakladám až po schválení príspevku
2	Ohlásenie živnosti na ŽÚ prostredníctvom predpísaných vzorov tlačív	Živnostenské podnikanie http://zivnostensky.urad-online.sk/ http://www.minv.sk/?zivnostenske-podnikanie Vzory tlačív pre fyzické osoby Formulár pre fyzickú osobu - stiahnuť Kompletný sprievodca pre ohlásenie remeselnej živnosti http://www.minv.sk/?kompletny-sprievodca-pre-ohlasienie-remeselnej-zivnosti Kompletný sprievodca pre ohlásenie viazanej živnosti http://www.minv.sk/?kompletny-sprievodca-pre-ohlasienie-viazanej-zivnosti Kompletný sprievodca pre ohlásenie voľnej živnosti http://www.minv.sk/?kompletny-sprievodca-pre-ohlasienie-volnej-zivnosti
3	Založenie bankového podnikateľského účtu	Analýza a výber najvhodnejších podmienok z ponúk . Založenie bankového účtu – vyberiem si banku napr. podľa toho, v ktorej majú účty moji dodávatelia alebo odberatelia v ktorej mám založený osobný účet, ktorá sa nachádza v okolí môjho miesta podnikania, v ktorej majú založený účet moji rodičia alebo priatelia. No nech si vyberiem ktorúkoľvek banku, prvú návštevu musím urobiť osobne s platným občianskym preukazom. V banke si vyberiem pre mňa najvýhodnejšiu ponuku a potrebné tlačivá vyplní pracovník banky. http://banky.sk/10/zoznam-bank-na-slovensku.php Pre úplnosť uvádzame, že žiadny predpis neprikazuje živnostníkom mať zriadený podnikateľský alebo akýkoľvek iný účet v banke. Ale je veľmi vhodné keď ten účet zriadený je a striktne oddeľujeme „súkromné peniaze“ od „podnikateľských.“

4	Vyrobenie pečiatky	Vyrobenie pečiatky: pečiatka nie je povinná, záväzný je vlastnoručný podpis. Pečiatka však zvyšuje dôveryhodnosť dokladov a čiastočne eliminuje možnosť falšovania dokumentov. Ak sme sa rozhodli pečiatku používať, určite by mala byť súčasťou podpisového vzoru v banke, ako aj na všetkých oficiálnych listinách, účtovných dokladoch, korešpondencii.
5	Prihlásenie sa do Zdravotnej poisťovne	Prihlásenie sa do zdravotnej poisťovne – urobí to za mňa jednotné kontaktné miesto, ale je vhodné zísť osobne na pracovisko mojej zdravotnej poisťovne do 8 dní od vydania živnostenského oprávnenia, kde sa dozviem informácie potrebné k plateniu odvodov do ZP. Dôležité je si overiť prihlásenie a mať písomný doklad potvrdzujúci presný dátum prihlásenia. http://www.tlaciva-na-stiahnutie.sk/formulare-zdravotne-poistenie.html
6	Prihlásenie sa do Sociálnej poisťovne	Prihlásenie sa do Sociálnej poisťovne – nie je možné cez jednotné kontaktné miesto. Platenie odvodov do Sociálnej poisťovne má svoje špecifiká, ktoré sú podrobne uvedené v časti 4.3. - príloha 3 http://www.socpoist.sk/formulare-ohc/48016s
7	Prihlásenie sa na Daňový úrad	Prihlásenie sa na Daňový úrad – urobí to za mňa jednotné kontaktné miesto, ale je potrebné osobne zísť na pracovisko daňového úradu v lehote 15 dní od vydania živnostenského oprávnenia a vyzdvihnúť si Osvedčenie o pridelení daňového identifikačného čísla. Toto číslo budem používať pri každej komunikácii s daňovým úradom, s mojimi obchodnými partnermi. Medzi podnikateľmi je pre tento dokument zaužívaný výraz „Daňová kartička“. http://www.drsr.sk/drsr/slovak/danovy_subjekt/tlaciva_danovy_ch_priznani/data/registracia_dzp_fo.pdf http://www.drsr.sk/NS/data/tlaciva/data/prihlaskapo.pdf
8	Poistenie majetku	Poistenie majetku – nie je povinné. Hovoríme o komerčnom neživotnom poistení, o poistení podnikateľského majetku akým sú napr. zásoby tovaru, hnuiteľný majetok – zariadenie predajne kvetinárstva, auto, a pod.. Ak sa však pre takéto poistenie rozhodnem, budem zvažovať a porovnávať niekoľko ponúk, z niekoľkých poisťovní. Zoznam poisťovní nájdem na http://poistovne.sk/10/zoznam-poistovni-poistovnesk.php
9	Oznámenie o otvorení prevádzky	Oznámenie sa dáva na ŽÚ, podmienky, ktoré treba splňať závisia od typu prevádzky, napr. pri reštauráciách je potrebný súhlas Regionálneho úradu verejného zdravotníctva http://www.minv.sk/?ine-vzory-tlaciv&subor=21274

Výhody živnostenského podnikania :

- Zákon neurčuje výšku vloženého kapitálu,
- Podnikať môžem začať dňom správneho ohlásenia živnosti,
- Zrušiť živnosť môžem dňom oznámenia na ŽO,
- Živnosť môžem aj prerušiť.

Nevýhody živnostenského podnikania :

- Ručenie celým svojim majetkom.

2.2.2. Právnická osoba – obchodná spoločnosť

Právnické osoby – obchodné spoločnosti	
<ul style="list-style-type: none"> • verejná obchodná spoločnosť • komanditná spoločnosť • spoločnosť s ručením obmedzeným • akciová spoločnosť • družstvo 	
Osobné obchodné spoločnosti	Kapitálové obchodné spoločnosti
<ul style="list-style-type: none"> • verejná obchodná spoločnosť • komanditná spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • spoločnosť s ručením obmedzeným • akciová spoločnosť
<p>ZNAKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoločné a nerozdielne ručenie buď všetkých spoločníkov (v.o.s.), alebo niektorých spoločníkov (komplementári - k.s.) • osobná účasť neobmedzene ručiacich spoločníkov na obchodnom vedení spoločnosti • zánik účasti spoločníka v spoločnosti (smrť, zánik právnickej osoby, ktorá je spoločníkom, výpoveď) spôsobuje zo zákona zrušenie spoločnosti 	<p>ZNAKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povinne musia tvoriť základné imanie a rezervný fond (spoločníci musia vložiť do spoločnosti určitý vklad) • nepredpokladá sa osobná účasť spoločníkov na obchodnom vedení spoločnosti • spoločníci uplatňujú svoj vplyv prostredníctvom orgánov spoločnosti • Obchodný zákonník určuje aké orgány musia povinne zriadiť • počas trvania spoločnosti spoločníci neručia za záväzky spoločnosti buď vôbec (a.s.) alebo obmedzene a určitú dobu (s.r.o.) • možno ich založiť aj na iný účel ako je podnikanie

Založenie s.r.o. :

Dňom podpisu spoločenskej zmluvy všetkými spoločníkmi. Podpisy musia byť notársky overené.

Vznik spoločnosti :

Dňom zápisu do Obchodného registra. Spoločnosť získava spôsobilosť k právnym úkonom dňom vzniku.

Obchodný register :

Je verejný zoznam, do ktorého sa zapisujú zákonom stanovené údaje týkajúce sa podnikateľov, prípadne iných osôb, o ktorých to ustanovuje osobitný zákon.

Do obchodného registra sa povinne zapisujú obchodné spoločnosti (akciové spoločnosti, verejné obchodné spoločnosti, komanditné spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným), družstvá a iné právnické osoby, o ktorých to ustanovuje osobitný zákon.

Výpis z obchodného registra : Obsahuje všetky informácie, ktoré sa do registra zapisujú a sú v ňom uvedené ku dňu vyhotovenia výpisu.

Výmaz z obchodného registra :

Je možný po písomnej dohode spoločníkov/spoločníčok a až po vyrovnaní všetkých záväzkov – prebehne kontrola z DÚ.

Výhody právnej formy s.r.o.

- Spoločník ručí za záväzky spoločnosti len do výšky svojho vkladu,
- Spoločnosť ručí za svoje záväzky celým svojím imaním,
- Spoločnosť môže založiť aj jedna osoba zakladateľskou listinou.

Nevýhody právnej formy s.r.o.

- Výmaz spoločnosti z OR je možný až po dohode všetkých spoločníkov a následnej kontrole DU, SP, ZP, čo je veľmi zdĺhavý a náročný proces,
- Ak predmet podnikania je živnosť, spoločnosť musí získať živnostenské oprávnenie na s.r.o. a musí určiť zodpovedného zástupcu,
- Rozhodovanie spoločnosti zabezpečuje „kapitál“ . Ten kto má najväčší vklad v spoločnosti má najväčšie právomoci, ale znáša aj najväčšie riziko.

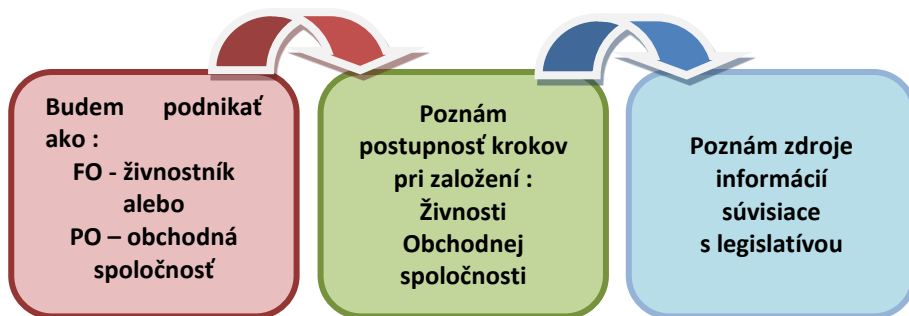
Dobrá rada : založenie obchodnej spoločnosti je dosť náročná záležitosť, odporúčame využiť profesionálne právnické služby.

V prípade predmetu podnikania „Aranžovanie kvetov“ považujeme za vhodnejšie pre začínajúcu podnikateľku založenie živnosti pred založením s.r.o. z dôvodu jednoduchosti založenia, ako aj zrušenia živnosti.

2.3. Legislatíva, právne predpisy v podnikaní

V snahe o lepšiu orientáciu sme zdroje informácií súvisiacich s podnikaním spracovali do prehľadného zoznamu v prílohe č. 1 a v prílohe č. 2.

2.4. Zhrnutie

3. Marketing a podnikanie

3.1. Marketingové pojmy

Marketing je riadiaci proces zodpovedný za zisťovanie, uspokojovanie a predvídanie súčasných, budúcich potrieb zákazníka spôsobom prinášajúcim zisk.

Potreba je jeden z kľúčových pojmov marketingu, vzniká tam, kde nastáva pocit nedostatku. Každý človek má celý rad potrieb a typickým správaním je vyhľadávanie spôsobov a objektov uspokojovania vznikajúcich potrieb (Maslowova pyramída potrieb). Jedna potreba môže byť uspokojená rôznymi produktmi, rôznym spôsobom a zároveň jeden produkt môže súčasne uspokojiť viacero ľudských potrieb.

Želania sú potreby, ktoré majú už podobu konkrétnych produktov, služieb. Želaní a prianí je oveľa viac, ako základných ľudských potrieb. Pre úspešnú podnikateľku je nevyhnutné ich čo najlepšie poznať a zároveň pomáhať svojim klientom, zákazníkom ich dotvárať.

Motívy sú hnacou silou pre splnenie želaní. Ak chceme pochopiť zákazníkove potreby a želania, je dôležité, aby sme rozumeli jeho motivácii. Nenechajte zákazníkov iba pri želaniach, burcujte ich motívy a túžby po vašich produktoch a službách. Vy dodajte zákazníkovi motívy.

Produkt je čokoľvek – výrobok, služba, myšlienka,... čo môžeme ponúknuť na uspokojenie potrieb, želaní.

Dopyt vzniká vtedy, keď sú želania podložené kúpnu silou.

Ponuka je čokoľvek, čo má schopnosť uspokojiť potreby a želanie zákazníkov, klientov.

Rozdiel medzi marketingom a predajom je zásadný

- predaj je priamy spôsob presvedčania zákazníka, aby kúpil produkt - prináša **dnešné** objednávky,
- marketing prináša **budúce** objednávky,
- profesionálne skĺbenie marketingu a predaja prináša **splnenie** stanovených **cieľov – prosperitu**.

Marketingový plán je kľúčovým vstupom pre ostatné časti podnikového plánu

Hlavnou úlohou MP je **identifikovať** najlepšie obchodné príležitosti a **navrhnuť**, ako na vybraný trh **peniknúť** – ako si na ňom **vybudovať a udržať** obchodnú pozíciu

MP je **komunikačný nástroj**, ktorý kombinuje všetky prvky **Marketingového mixu**

3.2. Podstata marketingu – 6 S

Komplexná a neustála činnosť smerujúca k uspokojovaniu potrieb spotrebiteľa :

Jednou z najdôležitejších úloh je riadenie **MARKETINGOVÉHO MIXU** výsledkom čoho je úspešný predaj.

3.3. Budovanie vzťahov

Vzťah odberateľ – dodávateľ - odberateľ

Dobrý dodávateľ :

- dodáva včas,
- poskytuje stálu kvalitu,
- dodáva za dobrú cenu,
- má ustálený profil,
- poskytuje kvalitné skladovacie služby,
- technické poradenstvo,
- informuje o novinkách,
- ide mu o dlhodobý vzťah,
- chápe naše problémy,
- dôveruje nám,
- intenzívne komunikuje,
- nežiada nemožné,
- zvyšuje našu výkonnosť.

Dobrý odberateľ :

- objednáva včas a pravidelne,
- platí včas,
- objednáva v hospodárnom množstve,
- správne špecifikuje,
- vytvára dlhodobé vzťahy,
- nežiada nemožné,
- neočakáva čítanie myšlienok,
- intenzívne komunikuje.

3.4. Zhrnutie

Marketing **nie je len reklama** ! Je to sústavná manažérska činnosť, ktorá riadi :

Praktický príklad marketingového mixu na živnosť „Kvetinárka, floristka“ je uvedený vo vzorovom podnikateľskom pláne príloha č. 3

4. Účtovníctvo

4.1. Základné pojmy

Účtovníctvo vo všeobecnosti predstavuje spôsob evidencie, pričom v ekonomických a legislatívnych podmienkach SR existujú dve sústavy, **jednoduché a podvojnú účtovníctvo**. Jednoduché účtovníctvo môžeme nahradiť tzv. daňovou evidenciou alebo evidenciou príjmov s uplatnením paušálnych výdavkov. Podvojnú účtovníctvo môže používať každý podnikateľský subjekt, používanie jednoduchého účtovníctva je vymedzené v zákone o účtovníctve - nie je určené pre každého podnikateľa.

Legislatívne účtovníctvo upravuje Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a Postupy účtovania, ktoré formou opatrení vydáva Ministerstvo financií .

Formy účtovníctva a daní prehľadne uvádza tabuľka:

	Právna forma	Účtovníctvo	Dane	
Fyzická osoba (FO)	Živnosť	jednoduché alebo podvojnú	Daň z príjmov FO	
	Združenie FO	jednoduché alebo podvojnú účtovníctvo vedie <ul style="list-style-type: none"> • každý člen • združenie 	Daň z príjmov FO platí každý člen	
Právnická osoba (PO)	v.o.s.	podvojnú účtovníctvo	Spoločnosť daň neplatí	každý spoločník daň z príjmov FO
	k. s.	podvojnú účtovníctvo	Daň z príjmov PO	komanditisti daň z príjmov FO + komplementári už daň neplatia
	s.r.o.	podvojnú účtovníctvo	Daň z príjmov PO	spoločníci neplatia daň z príjmov FO
	a.s.	podvojnú účtovníctvo	Daň z príjmov PO	akcionári majú dividendy oslobodené od dane
	družstvo	podvojnú účtovníctvo	Daň z príjmov PO	každý člen platí daň z príjmov FO

Pre živnostníkov existujú dve výnimky ako sa vyhnúť vedeniu účtovníctva:

- **V prípade, že nie sú platiteľmi DPH** (alebo sú platiteľmi DPH iba časť zdaňovacieho obdobia), môžu sa rozhodnúť uplatňovať výdavky na dosiahnutie a udržanie príjmov (pre účely výpočtu dane z príjmov) **v paušálnej výške**. Znamená to, že nemajú povinnosť viesť účtovníctvo, a teda z pohľadu zákona o účtovníctve nie sú účtovnou jednotkou.

Musia však viesť evidenciu o príjmoch v časovom slede, o zásobách a o pohľadávkach. Výdavky uplatňujú vo výške 40 % z úhrnu príjmov, najviac do výšky 5 040 € ročne. V sumách výdavkov sú zahrnuté všetky daňové výdavky okrem skutočne zaplateného poistného a príspevkov do zdravotnej a sociálnej poisťovne. To znamená, že k sume vypočítaných paušálnych výdavkov ešte pripočítajú zaplatené poistné.

Ak začnú podnikáť v priebehu kalendárneho roka (zdaňovacieho obdobia), uplatňujú tieto výdavky najviac vo výške 420 € mesačne, počnúc mesiacom, v ktorom začínajú podnikateľskú činnosť.

Výhodou tohto spôsobu je to, že živnostník nie je povinný robiť účtovnú uzávierku a teda s daňovým priznaním neodovzdáva účtovné výkazy, ktorými sú Výkaz o majetku a záväzkoch a Výkaz o príjmoch a výdavkoch.

- **V prípade, že majú príjmy nepresahujúce 170 000 € za rok a nemajú zamestnancov**, majú možnosť namiesto účtovníctva viesť daňovú evidenciu. Znamená to, že nemajú povinnosť viesť účtovníctvo, a teda z pohľadu zákona o účtovníctve nie sú účtovnou jednotkou.

Musia však viesť evidenciu o príjmoch a daňových výdavkoch v časovom slede vrátane prijatých a vydaných dokladov, ktoré spĺňajú náležitosti účtovných dokladov, evidenciu o hmotnom majetku a nehmotnom majetku, využívaných na podnikanie, evidenciu o zásobách, pohľadávkach a záväzkoch.

Pri tomto spôsobe akceptuje správca dane (daňový úrad) aj taký postup, keď živnostník použije na vedenie záznamov jednoduché účtovníctvo s označením, že ide o daňovú evidenciu.

Výhodou tohto spôsobu je to, že živnostník nie je povinný robiť účtovnú uzávierku, a teda s daňovým priznaním neodovzdáva účtovné výkazy, ktorými sú Výkaz o majetku a záväzkoch a Výkaz o príjmoch a výdavkoch.

Vybranú sústavu účtovania alebo spôsob evidencie výdavkov nemôže podnikateľský subjekt meniť v priebehu kalendárneho roka. Aký spôsob si zvolí určuje na začiatku roka a tento potom používa celý kalendárny rok.

Dôležité je, aby účtovníctvo konkrétneho podnikateľa **zaznamenalo jeho históriu účtovne, legislatívne a metodicky správne**, aby z nej mohol potom aj on čerpať potrebné údaje a informácie pre svoju ďalšiu činnosť a aby sa s ňou vo forme

správneho daňového priznania mohol preukázať všade tam, kde je to potrebné a kde to budú od neho vyžadovať.

Podnikateľský subjekt vedie účtovníctvo a záznamy v slovenskom jazyku a v mene EURO.

Účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných dokladov.

Účtovné obdobie:

Účtovná jednotka účtuje a vykazuje účtovné prípady v období, s ktorým časovo a vecne súvisia – účtovné obdobie. Ak túto zásadu nemožno dodržať, účtovná jednotka ich zaúčtuje a vykáže v období, keď sa tieto skutočnosti zistili.

Účtovným obdobím pre fyzické a právnické osoby je kalendárny rok. U právnických osôb môže byť účtovným obdobím aj hospodársky rok, čo je obdobie nepretržite po sebe idúcich 12 mesiacov, ktoré nie je zhodné s kalendárnym rokom. FO ho nemôže uplatniť.

Vedenie účtovníctva:

Účtovná jednotka môže poveriť vedením svojho účtovníctva aj inú právnickú alebo fyzickú osobu, tým sa ale nezabavuje zodpovednosti za vedenie účtovníctva, zostavenie a predloženie účtovnej závierky a za preukázateľnosť účtovníctva v rozsahu podľa tohto zákona.

Účtovná evidencia:

Účtovná jednotka je povinná doložiť účtovné prípady účtovnými dokladmi. Účtovanie účtovných prípadov v účtovných knihách vykoná účtovná jednotka účtovným zápisom iba na základe účtovných dokladov. Účtovné a daňové doklady vystavené SZČO nemusia mať pečiatku. Za autorizáciu dokladu sa považuje podpis.

Evidencia pre daň z pridanej hodnoty:

Dôležitou daňou pre podnikateľov je aj **daň z pridanej hodnoty - DPH**. Zákon presne vymedzuje zdaniteľné osoby. Z pohľadu podnikateľov je dôležité, že každý kto chce sa môže zaregistrovať ako dobrovoľný platiteľ, zákon však určuje, že ak obrat z podnikateľskej činnosti prekročí **49 790 €** za 12 mesiacov (**po sebe nasledujúcich**), tak sa takýto podnikateľský subjekt musí zaregistrovať ako platiteľ DPH povinne. V zákone o DPH je tiež vymedzený okruh oslobodení od DPH.

Podnikateľský subjekt (SZČO aj právnická osoba) môže požiadať o zaradenie medzi dobrovoľných platcov DPH kedykoľvek, avšak je veľmi vhodné ak má dohodnuté zmluvy tak, že aj jeho dodávatelia aj jeho odberatelia sú platcami DPH.

Pri dani z pridanej hodnoty máme dve zdaňovacie obdobia, mesačné a štvrtročné, čo znamená, že vždy po ukončení mesiaca, resp. štvrtroka je potrebné do 25-teho dňa podať daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty a výslednú daň v tom istom termíne aj zaplatiť.

Napríklad: za január do 25.2., za 1.Q do 25.4.

Od 1.10.2012 má zo zákona každý novovzniknutý platiteľ DPH, či už dobrovoľne alebo povinne, **mesačné** zdaňovacie obdobie pre DPH. Zákon o DPH presne vymedzuje rozsah a obsah evidencie. Ktorú je podnikateľský subjekt viesť pre účely správneho vyčíslenia daňovej povinnosti alebo nadmerného odpočtu.

4.2. Dôležité dátumy

- Do 31.12. je štandardný účtovný rok,
- Do 31.1. - ak si chcete uplatniť za uplynulé obdobie náklady spojené s prevádzkou auta, do tohto termínu je potrebné podať daňové priznanie k dani z motorového vozidla (DzMV) a daň aj zaplatiť. DzMV podávame na DÚ, aj platíme na účet DÚ, no nakoľko má táto daň regionálny charakter, výška dane je pre každú časť SR iná. Sadzby stanovujú všeobecným nariadením jednotlivé VÚC,
- Do 31..3. - do tohto dátumu je potrebné podať daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby aj k dani z príjmov právnickej osoby a vypočítanú daň z príjmu aj zaplatiť. Deň podania daňového priznania nie je zároveň aj dňom zaplatenia dane, ale 31.3. je najneskorší dátum,
- Do 30.6. ak má FO alebo PO príjmy plynúce v zahraničí, môže požiadať DÚ o odklad podania daňového priznania, najviac však o 3 mesiace,
- Od 1.7. sa mení odvodová povinnosť do sociálnej poisťovne podľa daňového priznania za predchádzajúci rok.

4.3. Odvodové povinnosti SZČO

Každý/á podnikateľ/ka musí okrem daní platiť aj odvody. Odvodové zaťaženie tvorí nezanedbateľnú časť nákladov na podnikanie. Mesačné odvodové povinnosti samostatne zárobkovo činnnej osoby (SZČO) sú uvedené v nasledovných tabuľkách:

4.3.1. Výška odvodov SZČO v € od 01.01.2013

Poistenie	Sadzba	Minimálny vymeriavací základ	Maximálny vymeriavací základ	Minimálne odvody (minimálna suma poistného)	Maximálne odvody
Starobné	18,00%	393,00	3 930,00	70,74	707,40
Invalidné	6,00%**	393,00	3 930,00	23,58	235,80
Rezervný fond solidarity (súčasť dôch. poistenia)	4,75%	393,00	3 930,00	18,66	186,67
Nemocenské	4,40%	393,00	3 930,00	17,29	172,92
<i>V nezamestnanosti (je vždy dobrovoľné)</i>	2,00%	393,00	3 930,00	7,86	78,60
Odvody do sociálnej poisťovne	33,15%*			130,27*	1 302,79*
Odvody do zdravotnej poisťovne	14,00%	393,00	3 930,00	55,02	550,20

* Čiastka nezahŕňa dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti.

** Invalidné poistenie neplatí poistenc, ktorý je dôchodkovo poistený po priznaní starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku alebo ak je poberateľom výsluhového dôchodku podľa osobitného predpisu a dovŕšil dôchodkový vek

Odvody sa platia mesačne, najneskoršie však do 8. dňa nasledujúceho mesiaca. Napr. odvody za január sú splatné najneskoršie do 8. februára.

Upozornenie: minimálny vymeriavací základ sa mení vždy od 1. 1.!

Výpočet vymeriavacieho základu stanovuje zákon o sociálnom a zdravotnom poistení podľa vzorca uvedeného v zákone. Výšku vymeriavacieho základu ako aj samotnú výšku odvodov zverejňuje na svojich internetových stránkach každá jedna poisťovňa v dostatočnom predstihu. Je len na nás, aby sme tieto zmeny postrehli, pretože poisťovne nemajú povinnosť informovať poistencov.

Odporúčané internetové linky:

Sociálna poisťovňa - <http://www.socpoist.sk/>

Všeobecná zdravotná poisťovňa - <http://www.vszip.sk>

Dôvera zdravotná poisťovňa - <http://www.dovera.sk>

Union zdravotná poisťovňa - <http://www.union.sk/>

Takisto aj pri osobnej návšteve na začiatku kalendárneho roka ktoréhokoľvek pracoviska sociálnej alebo zdravotnej poisťovne sa dozvieme požadované informácie.

Kedy SZČO platí alebo neplatí odvody do Sociálnej poisťovne.

- Deň 30.6. je rozhodujúcim dátumom pre posúdenie platenia odvodov do Sociálnej poisťovne,
- Od 01.júla do 30.júna je obdobie, za ktoré posudzujeme platenie – neplatenie odvodov. Pre vysvetlenie uvádzame, že v tento deň už majú všetky SZČO (aj tie, čo mali odklad) podané daňové priznanie za predchádzajúci kalendárny rok. Daňový úrad posiela elektronicky údaje z daňových priznaní FO do Sociálnej poisťovne a do zdravotných poisťovní, takže tieto inštitúcie majú informácie o príjmoch SZČO a následne o výške ich odvodových povinností,
- Na základe podaného daňového priznania za rok **2012** bude možné zistiť, či SZČO dosiahla v roku **2012** príjem z podnikania (hrubý príjem bez odpočítania výdavkov) vo výške 12 -násobku minimálneho vymeriavacieho základu pre platenie odvodov. Pre rok 2013 je minimálny vymeriavací základ pre platenie odvodov stanovený sumou 393,00 €. **Hranica príjmu pre posúdenie platenia, resp. neplatenia odvodov od 1. júla 2013 do 30. júna 2014 je 12 x 393,00 = 4 716,00 €,**
- Od **1. júla 2013 do 30. júna 2014** neplatia odvody do Sociálnej poisťovne SZČO (živnostníci), ktorí nedosiahli za predošlý rok (**2012**) príjem z podnikania (hrubý príjem bez výdavkov) aspoň **4 716,00 €**,
- Od **1. júla 2013 do 30. júna 2014** platia odvody do Sociálnej poisťovne SZČO (živnostníci), ktorí dosiahli za predošlý rok (**2012**) príjem z podnikania (hrubý príjem bez výdavkov) aspoň **4 716,00 €**
Tí, ktorí začali podnikáť v priebehu predchádzajúceho roka (2012) tiež sledujú dosiahnutý príjem z podnikania (hrubý príjem bez výdavkov) aspoň **4 716,00 €**.
V prípade splnenia podmienky príjmu sa samotná výška vymeriavacieho základu, z ktorého má SZČO platiť odvody, stanovuje zo základu dane (kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami), ktorý sa dozvie z daňového priznania (2012).
Nakoľko v daňovom priznaní FO môže byť uvedených niekoľko základov dane, do úvahy berie základ dane (ZD) z podnikania **pred** umorením straty a **pred** uplatnením nezdaniteľnej časti na daňovníka,
- Od 1.7.2013 postupuje SZČO podľa určeného vzorca nasledovne :
$$\left((ZD + \text{výška zaplatených odvodov do ZP a SP}) / \text{počet mesiacov podnikania v predchádzajúcom roku} \right) / \text{koef.1,9}.$$
Upozornenie: koeficient sa bude v priebehu rokov 2013 až 2015 postupne znižovať. Pre rok 2013 sa použije koeficient 1,9; pre rok 2014 sa použije koeficient 1,6; a až pre rok 2015 sa prvý krát použije koeficient 1,486.

Pre lepšie pochopenie uvádzame ilustračné príklady.

Príklad A:

SZČO vykázala v daňovom priznaní za rok 2012 príjmy z podnikania vo výške 15 000,00 €. Vykázaný základ dane pred odpočítaním nezdaniteľnej časti na daňovníka je 5 236,00 €. Zaplatené odvody na zdravotné poistenie sú vo výške 570,96 €, zaplatené odvody na sociálne poistenie sú vo výške 1351,92 €. Podnikala celý kalendárny rok, t. j. 12 mesiacov.

Riešenie:

SZČO vykázala v DP FO vyšší príjem ako 4716,00 €, preto naďalej ostáva platiteľom odvodov do sociálnej poisťovne od 1.7.2013.

Výpočet vymeriavacieho základu na platenie odvodov:

$$(((5\,236,00 + 570,96 + 1351,92) / 12) / 1,9) = \mathbf{313,99\ €}.$$

Odpoveď:

Vypočítaný vymeriavací základ 313,99 € je nižší ako minimálny 393,00 €, SZČO bude platiť od 1.7.2013 minimálne odvody do sociálnej poisťovne vo výške 130,27 €.

Príklad B:

SZČO vykázala v daňovom priznaní za rok 2012 príjmy z podnikania vo výške 6 000,00 €. Vykázaný základ dane pred odpočítaním nezdaniteľnej časti na daňovníka je 3 236,00 €. Zaplatené odvody na zdravotné poistenie sú vo výške 142,74 €, odvody na sociálne poistenie neplatila. Podnikala od septembra 2012 – 4 mesiace.

Riešenie:

SZČO vykázala v DP FO vyšší príjem ako 4716,00 €, preto sa stáva platiteľom odvodov do sociálnej poisťovne od 1.7.2013.

Výpočet vymeriavacieho základu na platenie odvodov:

$$(((3\,236,00 + 142,74 + 0,00) / 4) / 1,9) = \mathbf{444,57\ €}.$$

Odpoveď:

Vypočítaný vymeriavací základ 444,57 € je vyšší ako minimálny 393,00 €, SZČO bude platiť od 1.7.2013 odvody do sociálnej poisťovne zo sumy 444,57 €, približne vo výške 147,37 € (444,57 x 33,15 %). Nesmie však zabudnúť podať Sociálnej poisťovni Registračný list FO prihlášku do 8.7.2013.

Príklad C:

SZČO vykázala v daňovom priznaní za rok 2012 príjmy z podnikania vo výške 20 000,00 €. Výdavky súvisiace s podnikaním vykázala v sume 25 000,00 €. Vykázaný základ dane je mínusové číslo, strata vo výške 5 000,00 €, uvádzame teda 0,00 €. Zaplatené odvody na zdravotné poistenie sú vo výške 800,00 €, odvody na sociálne poistenie vo výške 2 122,00 €. Podnikala celý kalendárny rok – 12 mesiacov.

Riešenie:

SZČO vykázala v DP FO vyšší príjem ako 4716,00 €, preto naďalej ostáva platiteľom odvodov do sociálnej poisťovne od 1.7.2013.

Výpočet vymeriavacieho základu na platenie odvodov:

$$(((0,00 + 800,00 + 2122,00) / 12) / 1,9) = \mathbf{128,16 \text{ €}}$$

Odpoveď:

Vypočítaný vymeriavací základ 128,16 € je nižší ako minimálny 393,00 €, SZČO bude platiť od 1.7.2013 minimálne odvody do sociálnej poisťovne vo výške 130,27 €.

Príklad D:

SZČO vykázala v daňovom priznaní za rok 2012 príjmy z podnikania vo výške 4 715,00 €. Vykázaný základ dane pred odpočítaním nezdaniteľnej časti na daňovníka je 982,00 €. Zaplatené odvody na zdravotné poistenie sú vo výške 156,00 €, zaplatené odvody na sociálne poistenie sú vo výške 526,00 €. Podnikala celý kalendárny rok – 12 mesiacov.

Riešenie:

SZČO vykázala v DP FO nižší príjem ako 4716,00 €, preto prestáva byť platiteľom odvodov do sociálnej poisťovne od 1.7.2013.

Vymeriavací základ na platenie odvodov nie je potrebné počítať.

Odpoveď:

SZČO nebude platiť odvody do sociálnej poisťovne od 1.7.2013 do 30.6.2014. Nesmie však zabudnúť podať v Sociálnej poisťovni Registračný list FO odhlášku do 8.7.2013.

Príklad E:

SZČO vykázala v daňovom priznaní za rok 2012 príjmy z podnikania vo výške 4 222,00 €. Vykázaný základ dane pred odpočítaním nezdaniteľnej časti na daňovníka je 982,00 €. Zaplatené odvody na zdravotné poistenie sú vo výške 428,22 €, odvody na sociálne poistenie neplatila. Podnikala od apríla 2012 – 9 mesiacov.

Riešenie:

SZČO vykázala v DP FO nižší príjem ako 4716,00 €, preto naďalej neplatí odvody do sociálnej poisťovne od 1.7.2013.

Vymeriavací základ na platenie odvodov nie je potrebné počítat.

Odpoveď:

SZČO nebude platiť odvody do sociálnej poisťovne od 1.7.2013 do 30.6.2014. Voči sociálnej poisťovni nemá žiadne povinnosti.

Dobrá rada: Doba, počas ktorej neplatíte odvody sa Vám nezarátava do dôchodku, ani pre nemocenské poistenie, pretože za Vás odvody neplatí nikto.

Dobrovoľné platenie odvodov do sociálnej poisťovne je však možné, a to na základe osobne podaného dokumentu v Sociálnej poisťovni - Registračný list FO prihláška. Dobrovoľný platiť si môže vybrať z nakombinovaných balíkov poistenia.

Dobrovoľné poistenie **vzniká** najskôr dňom podania prihlášky a **zaniká** najskôr dňom podania odhlášky, čiže **nie je možné spätné** prihlásenie ani odhlásenie z dobrovoľného sociálneho poistenia. Dobrovoľné poistenie nezaničí ani tým, že poistenec prestane platiť poisťné, alebo že mu vznikne povinnosť platiť poisťné z podaného DP a bude v rovnakej výške ako dobrovoľné. Každý vzťah, dobrovoľný aj povinný, sa musí začať a ukončiť korektne, a to podaním dokumentu v Sociálnej poisťovni - Registračný list FO odhláška, resp. Registračný list FO prihláška. Predchádzate tak situácii, že sa hoci nevedomky, stanete dlžníkom Sociálnej poisťovne.

Kedy SZČO platí alebo neplatí odvody do Zdravotnej poisťovne.

SZČO platí odvody do ZP **vždy**, odo dňa otvorenia živnosti až do dňa ukončenia živnosti, a to minimálne z minimálneho vymeriavacieho základu.

- Od 1.1.2013 je minimálna suma zdravotných odvodov vo výške 55,02 €. Odvody sa platia mesačne, najneskoršie však do 8. dňa nasledujúceho mesiaca. Napr. odvody za január sú splatné najneskoršie **do 8. februára**.

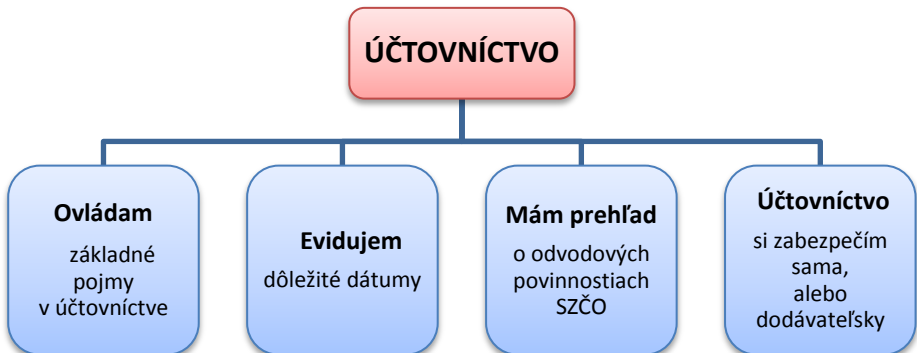
Dôležité finančné veličiny pre rok 2013:

- Minimálna mesačná mzda **od 1.1.2013 je 337,70 €** (nie je totožná s minimálnym vymeriavacím základom pre platenie poisťných odvodov!!!!!!),
- Minimálna hodinová mzda **od 1.1.2013 je 1,941 €**,
- Životné minimum dospelaj osoby od **1.7.2012 je 194,58 € mesačne**,
- Nezdaniiteľná časť na daňovníka ročná v r. 2013 **je 3 735,94 €**,
- Nezdaniiteľná časť mesačná pre rok 2013 **je 311,32 €**,
- Daňový bonus na dieťa mesačne **je 21,03 €**,
- Cestovné náhrady – stravné v tuzemsku od 01.09.2012 je
 - **4,00 eurá** pre časové pásmo **5 až 12 hodín**,
 - **6,00 €** pre časové pásmo **nad 12 hodín až 18 hodín**,
 - **9,30 eura** pre časové pásmo **nad 18 hodín**.

Minimálna hodnota gastro lístka pre zamestnanca od 1.9.2012 **je 3,00 €**.

Základná náhrada za použitie motorového vozidla **je 0,183 € / km**.

4.4. Zhrnutie

5. Zdroje v podnikaní, kapitál

5.1. Zdroje finančných prostriedkov

5.1.1. Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť – nástroje aktívnych opatrení na trhu práce z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Aktuálne možnosti získania príspevku vytvára novela Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. **Vyšlo v Zbierke zákonov SR, v čiaske č. 24/2013, dňa 23.04.2013, 96/2013 Z.z. Novela zákona je účinná od 1.5.2013.**

Za najdôležitejšie zmeny považujeme nasledovné:

Ako sa menia podmienky príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť?

- Úrad práce môže poskytnúť príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť **každému uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace,**
- **Príspevok už nie je obligatórny ale fakultatívny.** To znamená, že nie všetci uchádzači o zamestnanie evidovaní na úrade práce majú zo **zákona nárok na príspevok. Príspevok získa len ten žiadateľ, ktorý** splnení podmienky pre jeho čerpanie stanovené úradom práce,
- **Žiadosť o príspevok sa bude posudzovať dvojstupňovo :**
 - **1. Stupeň : Komisia na posudzovanie príspevkov na SZČO,** členovia komisie sú zamestnanci ÚPSVaR. Po odporučení komisie :
 - **2. Stupeň : Výbor pre otázky zamestnanosti,** regionálny orgán zložený z členov štátnej, verejnej správy, zamestnávateľov, odborov. Po kladnom stanovisku :
 - **Uzavretie dohody o poskytnutí príspevku** medzi ÚPSVaR a žiadateľom,
- Z dohody vyplýva povinnosť **prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť najmenej 3 roky (pôvodne boli iba 2 roky),**
- **výška príspevku je rozdielna** v závislosti od toho, v ktorom kraji je o príspevok žiadané. Maximálna výška príspevku je do 3.220 €. Informácie o presnej výške príspevku je možné získať na konkrétnom ÚPSVaR,
- Príspevok sa už nevypláca jednorázovo, ale v 2 splátkach, 60 % **do 30 dní** po podpísaní dohody, 40 % po predložení 1. správy **po 12 mesiacoch,**
- Možnosť znovu požiadať o príspevok až po uplynutí lehoty 8 rokov od začatia prevádzkovania podnikateľskej činnosti,

5.1.2. Finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ

V rokoch 2007 - 2013 majú aj podnikateľské subjekty možnosť získať podporu z európskych fondov na svoje projekty z rôznych oblastí.

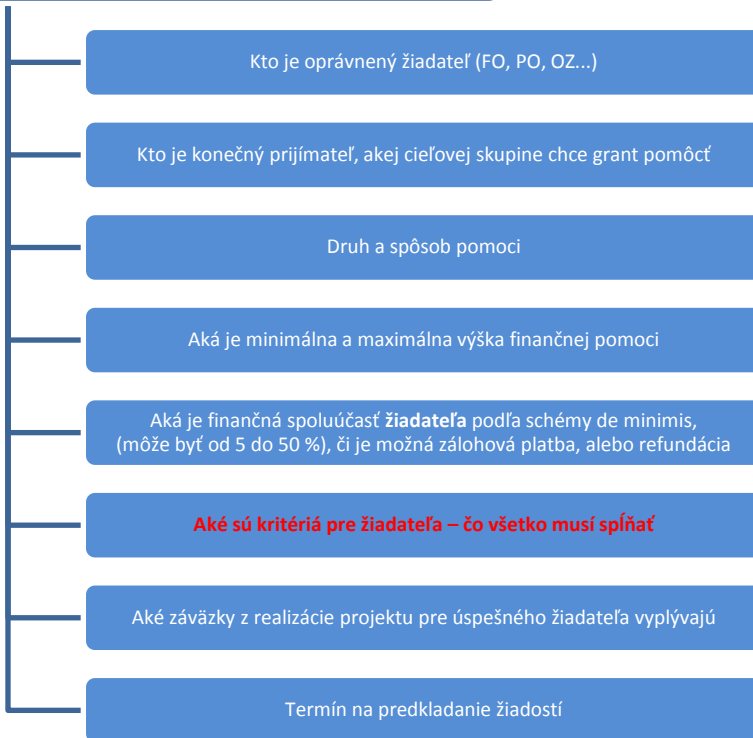
Národný strategický referenčný rámec (viac na www.nsrr.sk) je základným programovým dokumentom definujúcim použitie fondov EÚ v programovacom období 2007-2013 a definuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. **Prostredníctvom jedenástich operačných programov** by malo Slovensko v rokoch **2007 až 2013** čerpať **11,36 mld. €**.

V operačných programoch (OP) sú určené oblasti pomoci, koneční prijímatelia, spolufinancovanie a ďalšie dôležité fakty. Každý OP má riadiaci orgán (RO), resp. sprostredkovateľský orgán (SO), ktorý vyhlasuje výzvy na predkladanie projektov pre niektorú z oblastí podpory určenú v OP. Po vyhlásení výzvy majú žiadatelia niekoľko týždňov na vypracovanie a podanie projektu.

Viac informácií je možné získať na www.strukturalnefondy.sk, www.esf.gov.sk, www.euroinfo.gov.sk

Čo je vo výzvach najdôležitejšie sledovať ?

5.1.3. Štátna pomoc

Je každá pomoc v akejkoľvek forme, ktorú poskytuje na podnikanie alebo v súvislosti s ním poskytovateľ priamo alebo nepriamo z prostriedkov štátneho rozpočtu, zo svojho rozpočtu alebo z vlastných zdrojov (obce) podnikateľovi. Možnosť poskytnutia štátnej pomoci sa vzťahuje na podnikateľov a združenia podnikateľov, štátne orgány, vyššie územné celky, obce, iné právnické osoby poskytujúce štátnu pomoc. Priamou formou štátnej pomoci je najmä dotácia, príspevok, grant, úhrada úrokov alebo časti úrokov z úveru poskytnutého podnikateľovi, úhrada časti úveru, návratná finančná výpomoc. Žiadosti o poskytnutie štátnej pomoci z prostriedkov štátneho rozpočtu sa podávajú vecne príslušnému ministerstvu alebo právnickej osobe, prostredníctvom ktorej sa

tieto prostriedky poskytujú. K žiadosti o poskytnutie individuálnej štátnej pomoci sa prikladá aj kalkulácia nákladov, na ktorých krytie sa požaduje aj štátna pomoc, a doklady preukazujúce finančné zabezpečenie ostatných nákladov, napríklad prísľub banky a výpis z účtu banky žiadateľa s potvrdením banky o viazaní prostriedkov žiadateľa na tento účel.

5.1.4. Záručné a úverové programy

Úverové programy v rámci podporných finančných programov vytvorených zo zdrojov štátneho rozpočtu, EÚ a komerčných bánk na podporu malého a stredného podnikania na Slovensku poskytuje :

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania

Slovenská záručná a rozvojová banka – záručné a úverové programy, podpora aj začínajúcim malým a stredným podnikateľom

Fond fondov, s.r.o.

Slovensko – americký podnikateľský fond

EXIMBANKA SR

5.1.5. Mikropôžičkový program

NARMSP – Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (www.nadsme.sk) – realizuje podporný úverový program pre rozvoj malého a stredného podnikania, pôžičkový program prostredníctvom siete RPIC - Regionálne poradenské a informačné centrá (www.rpicmt.sk, www.rpicnr.sk) a BIC – Podnikateľské inovatívne centrá

➤ **Iné**

Nadácie : Integra (www.integra.sk) – podpora podnikania žien

VOKA (www.voka.sk)

Komerčné banky

Komerčné inštitúcie zamerané na lízing, faktoring, forfaiting, outsourcing, fundraising, sponzoring

5.2. Získavanie zdrojov

Dôležitou úlohou podnikateľa/ky je získať toľko kapitálu (zdrojov), koľko potrebuje. Pritom platí pravidlo, že dlhodobé aktíva (dlhodobý hmotný, nehmotný, finančný majetok) by mali byť financované dlhodobými zdrojmi a krátkodobé aktíva ako zásoby a pohľadávky by mali byť financované krátkodobými zdrojmi, napr. krátkodobými úvermi.

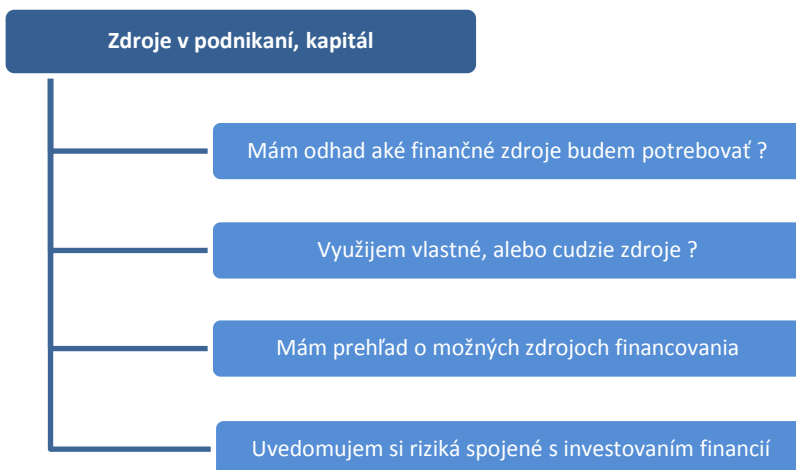
Podnikateľka by si mala položiť niekoľko základných otázok:

- Kde získať peniaze a kedy? (správny čas získania),
- Využiť cudzí kapitál alebo nie?,
- Čo potrebujem vedieť predtým ako požiadam o pôžičku?,
- Prečo potrebujem zdroje?,
- Koľko peňazí potrebujem?,
- Ako použijem peniaze? (vytvoriť efektívny finančný plán),
- Koľko si môžem dovoliť zaplatiť za získané zdroje?,
- Ako a kedy som schopná získať zdroje splatiť?

Peniaze môžu byť základom úspechu podniku, ale rovnako môžu viesť ku problému alebo zlyhaniu pri nesprávnom používaní a slabom riadení.

- Z dlhoročných skúseností v oblasti podnikania sa dá odporučiť pre začínajúcu podnikateľku v oblasti služieb, obchodu, **ako najjednoduchší** spôsob získania finančných zdrojov :
 - Nenávratný finančný príspevok z ÚPSVaR
 - Krátkodobé úverové programy komerčných bánk určené pre začínajúcich podnikateľov
 - Vo všetkých uvedených prípadoch získavania finančných zdrojov je potrebné spĺňať poskytovateľom požadované podmienky, často sú administratívne náročné

5.3. Zhrnutie

6. Podnikateľský plán

Úspech, či neúspech každej podnikateľskej aktivity závisí od mnohých subjektívnych i objektívnych faktorov. Preto pred každým dôležitým investičným rozhodnutím – a tým podnikanie nepochybne je – potrebujeme sa oprieť o určitú prognózu, ktorá s väčšou, či menšou presnosťou definuje javy budúce. V našom prípade je takouto prognózou premyslený **podnikateľský plán**.

6.1. Úlohy podnikateľského plánu

- Núti podnikateľa premyslieť si dôležitý aspekt podnikania a logicky posúdiť všetky otázky spojené so založením podniku,
- Poskytuje potenciálnemu investorovi, prípadne spoločníkovi informácie, na základe ktorých sa môže rozhodnúť o financovaní alebo o spoluúčasti na projekte,
- Je použiteľný ako sprievodca podnikateľa pri rozbehu podniku a tiež ako užitočný monitorovací nástroj pre sledovanie chodu podniku.

6.2. Obsah podnikateľského plánu

Na trhu je množstvo literatúry zaoberajúcej sa spracovaním podnikateľského plánu pri začatí podnikania. Dovoľujeme si Vám predložiť štruktúru podnikateľského plánu, ktorú vyžaduje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci žiadosti o pridelenie nenávratného finančného príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť určeného pre uchádzačov o zamestnanie evidovaných na Úrade práce.

1. Údaje o žiadateľovi

- Profesionálny životopis,
- údaje o absolvovaní školy,
- priebeh zamestnaní,
- schopnosti, zručnosti,
- absolvovanie kurzov, stáží,
- jazykové schopnosti, VP
- v prípade končenia/prerušenia živnosti je potrebné uviesť dôvod.

2. Charakteristika plánu

- Predmet podnikateľskej činnosti,
- opis produktu, nosné výrobky alebo služby,
- doplnkové produkty, činnosti,
- sortiment, kvalita typické znaky úžitkové vlastnosti...
- hlavné predajné črty, jedinečnosť v porovnaní s konkurenciou,
- dodatočné služby, certifikácie...

3. Postup realizácie plánu

- Názov firmy a právna forma,
- história, perspektívy a ciele - základná myšlienka podnikateľského plánu,
- časový realizačný plán,
- nadobudnutie majetku firmy, čo sa plánuje z príspevku UPSVaR,
- poistenia,
- forma účtovníctva.

4. Miesto realizácie zámeru

- Kde sa bude podnikateľský plán realizovať,
- priestorové zabezpečenie, počet prevádzok.
- údaje o nebytových priestoroch, nájomné vzťahy a pod.,
- technické a organizačné zabezpečenie realizácie zámeru.

5. Marketingové informácie

- Informácie o trhu v lokalite, cieľový trh,
- zákazníci – štruktúra - kto sú vaši zákazníci, aké sú ich potreby,
- odhad rozsahu produkcie podnikateľskej činnosti,
- cenotvorba,
- reklama,
- dodávateľsko – odberateľské vzťahy,
- marketingové ciele

6. Silné a slabé stránky podnikateľského zámeru

- SWOT analýza

7. Finančná prognóza

- Celková finančná prognóza projektu,
- priebeh finančného toku minimálne 2. a 3. rok,
- finančné toky v prvom roku v mesačnom intervale,
- predpokladané náklady a výnosy,
- podiel vlastného vkladu na celkovom financovaní, iné zdroje financovania,
- (musí byť rozpísaná do konca roka, v ktorom končí dvojročné povinné prevádzkovanie živnosti a nie len do predpokladaného mesiaca, v ktorom dvojročné prevádzkovanie SZČ končí).

8. Doplňujúce údaje

- Informácie, ktoré zvyšujú dôveryhodnosť zámeru, napr. zmluvy o budúcej zmluve,
- certifikáty, osvedčenia,
- pripravené cenníky a pod. (odporúčame priložiť k podnikateľskému zámeru osvedčenia, ktoré zvyšujú kvalifikáciu v danom obore, v prípade kreatívnej činnosti možno priložiť aj ukážky prác – fotografie).

9. Kalkulácia predpokladaných nákladov

- Predpokladané výdavky súvisiace so samostatnou zárobkovou činnosťou,
- uveďte konkrétne predmety, ktoré predpokladáte kúpiť, poplatky za služby,
- ktoré predpokladáte uhradiť zo získaného príspevku. (v kalkulácii predpokladaných nákladov uvádzať náklady zvlášť z vlastných zdrojov a náklady zakúpené do výšky stanoveného finančného príspevku).

Praktický príklad podnikateľského plánu na predmet podnikania „**ARANŽOVANIE**“ je v prílohe č. 3

7. Prílohy

7.1. Príloha č. 1 - Legislatíva, právne predpisy v podnikaní

Živnostenské podnikanie

455/1991 Zb. - Živnostenský zákon (Zákon o živnostenskom podnikaní)

513/1991 Zb. - Obchodný zákonník + vykonávacie a súvisiace predpisy

136/2010 Z. z. - O službách na vnútornom trhu (platnosť od 1. júna 2010)

Obchodné právo

18/1996 Z.z. - Zákon o cenách

87/1996 Z.z. - Vyhláška MF SR, ktorou sa vykonáva zákon o cenách

25/2006 Z.z. - Zákon o verejnom obstarávaní

Finančné právo

Dane a poplatky, účtovníctvo + vykonávacie a súvisiace predpisy

595/2003 Z.z. - Zákon o dani z príjmov

152/1994 Z.z. - Zákon o sociálnom fonde

222/2004 Z.z. - Zákon o dani z pridanej hodnoty

276/2004 Z.z. - Opatrenie MF SR, ktorým sa ustanovuje vzor súhrnného výkazu k DPH

582/2004 Z.z. - Zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Zákony o spotrebných daniach z vína, z liehu, z tabakových výrobkov, z piva

431/2002 Z.z. - Zákon o účtovníctve + opatrenie MF SR

289/2008 Z.z.- Zákon o používaní elektronickej registračnej pokladnice + Vyhláška MF SR č. 55/1994 Z.z. o spôsobe vedenia evidencie tržieb elektr. reg. pokladnicou – už neplatí

563/2009 Z. z. - zákon o správe daní (daňový poriadok)

Cestovné náhrady

283/2002 Z.z. - Zákon o cestovných náhradách + opatrenie MPSVR + Opatrenie MF SR, ktorým sa ustanovujú na príslušné obdobie základné sadzby stravného v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách

Občianske právo

40/1964 Zb. - Občiansky zákonník

99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok

Ochrana spotrebiteľa

Nariadenie č. 387/2007 Z.z. o označovaní výrobkov cenami

634/1992 Zb. - Zákon o ochrane spotrebiteľa

294/1999 Z.z. - Zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú vedným výrobkom

266/2005 Z. z. - Zákon o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku

128/2002 Z.z. - Zákon o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa
108/2000 Z.z. - Zákon o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji
377/2004 Z.z. - Zákon o ochrane nefajčiarov
428/2002 Z.z. - Zákon o ochrane osobných údajov
147/2001 Z.z. - Zákon o reklame
171/2005 Z.z. - Zákon o hazardných hrách

Pracovné právo

Zamestnanosť

311/2001 Z.z. - Zákonník práce
5/2004 Z.z. - Zákon o službách zamestnanosti
31/2004 Z.z. - Vyhláška MPSVaR SR, ktorou sa vykonáva § 69 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti
44/2004 Z.z. - Vyhláška MPSVaR SR, ktorou sa vykonáva § 69 ods. 2 zákona o službách zamestnanosti
82/2005 Z.z. - Zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní
Bezpečnosť a ochrana zdravia
125/2006 Z.z. - Zákon o inšpekcii práce
124/2006 Z.z. - Zákon o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci
Životné minimum a minimálna mzda
663/2007 Z.z. - Zákon o minimálnej mzde
601/2003 Z.z. - Zákon o životnom minime
Sociálna a zdravotná starostlivosť
461/2003 Z.z. - Zákon o sociálnom poistení
462/2003 Z.z. - Zákon o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca
43/2004 Z.z. - Zákon o starobnom dôchodkovom sporení
650/2004 Z.z. - Zákon o doplnkovom dôchodkovom sporení
580/2004 Z.z. - Zákon o zdravotnom poistení

Účtovníctvo, dane

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov,
Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov,
Zákon NR SR č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov,

Vyhlášky, nariadenia

Vyhláška MV SR č. 322/2001 Z. z. o inšpekčných knihách,
Vyhláška MF SR č. 55/1994 Z. z. o spôsobe vedenia evidencie tržieb elektronikou registračnou pokladnicou v znení neskorších predpisov,

Nariadenie vlády SR č. 540/2006 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy,
Nariadenie vlády SR č. 504/2002 Z. z. o podmienkach poskytovania osobných
ochranných pracovných prostriedkov,

Opatrenia ministerstiev

Opatrenie MPSVR SR č. 615/2005 Z. z. o sumách stravného,

Opatrenie MPSVR SR č. 260/2004Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie
cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách,

Opatrenie MF SR č. 641/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú na rok 2007 základné sadzby
stravného v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách

7.2. Príloha č.2 - Dôležité internetové stránky

Pre oblasť podnikania:

www.zrsr.sk

www.szk.sk

www.zakon.sk

www.szz.sk

www.zbierka.sk

www.jaspi.justice.gov.sk

www.socpoist.sk

www.socionet.sk

www.microsoft.com/slovakia/mojafirma

www.nadsme.sk

www.openiazoch.sk

www.voka.sk

www.podnikam.sk

www.civil.gov.sk

www.orsr.sk

www.zps.sk

www.sopk.sk

www.samp-msp.sk

www.epi.sk

www.oszc.sk

www.porada.sk

www.portal.gov.sk

www.finance.sk

www.podnikajte.sk

www.sacr.sk

www.integra.sk

www.uspesne-podnikanie.sk

www.drsr.sk

Pre rozvoj kariéry a získanie zamestnania:

www.upsvar.sk

www.ponuky.sk

www.kariera.zoznam.sk

www.trhprace.sk

www.jobagent.centrum.sk

www.jobpilot.sk

www.povolania.sk

www.zahranicie.sk

www.selecta.sk

www.praca.sk

www.mojapraca.sk

www.profesia.sk

www.eures.sk

www.jobs.sk

www.infowork.sk

www.istp.sk

www.globium.sk

www.cvmarket.sk

7.3. Príloha č. 3 - Vzorový podnikateľský plán

PODNIKATEĽSKÝ PLÁN

Kvetinárstvo a poskytovanie služieb v záhradníctve

Alena Nováková, 080 05 Teriakovce xx

OBSAH

1. Údaje o žiadateľovi
2. Charakteristika plánu
3. Postup realizácie plánu
4. Miesto realizácie plánu
5. Marketingové informácie
6. Slabé a silné stránky plánu
7. Finančná prognóza
8. Doplnujúce údaje
9. Kalkulácia predpokladaných nákladov

1. Údaje o žiadateľovi

- obsahuje skopírovanú časť profesijného štruktúrovaného životopisu, v ktorej sa nachádzajú údaje o priebehu zamestnaní, absolvovanom vzdelaní (SŠ,VŠ) a kurzoch (**používame radenie od posledného po prvé !!!**), schopnosti, zručnosti (jazykové, PC, kancelárske, osobnostné) – riadime sa zásadou **chválime sa, ale neklameme** – dôležité najmä pri stupňoch ovládania rôznych zručností ako aj pri osobnostných kvalitách (na tieto nezabúdať, napr. flexibilita, vysoký výkon, dobrá pamäť, tímový duch, vytrvalosť, presnosť, manuálna zručnosť apod.),
- v prípade ukončenia/prerušenia živnosti v predchádzajúcom období je potrebné uviesť dôvod, prípadne na vyžiadanie príslušného ÚPSVaR doložiť spolu

s podnikateľským zámerom aj doklady svedčiace o splnených daňových a odvodových povinnostiach,

- dokladáme aj doklad o poslednom (najvyššom) **ukončenom** vzdelaní,
- uvedieme predpokladaný termín zahájenia SZČ a jeho formu.

Profesijný životopis

Priezvisko:	Nováková
Meno:	Alena
Bydlisko:	080 05 Teriakovce xx
Vzdelanie:	Stredoškolské s maturitou, odbor aranžérka 2003-2007 Stredná odborná škola obchodu a služieb v Bardejove,
Zamestnania:	2007-2010: Kvetinárstvo Kalla, Bardejov, aranžérka 2010-10/2012: Súkromné kvetinárstvo Mária Veselá, Prešov, aranžérka 2011/2012-trvá: evidovaná na úrade práce Prešov
Zručnosti:	vodičský preukaz sk. B, anglický jazyk pasívne , manuálna zručnosť
Schopnosti:	organizačné, komunikačné
Vlastnosti :	zodpovedná, spoľahlivá, flexibilná

2. Charakteristika zámeru

- stručne, ale zároveň **zrozumiteľne** pre nezainteresovaného v danej oblasti opíšeme hlavný predmet podnikateľskej činnosti, opis produktu činnosti (výrobok, služba), cieľovú skupinu pre ktorú je produkt určený, prípadne spolupracujúce osoby.

Hlavným predmetom môjho podnikania bude prevádzkovanie kvetinárstva a poskytovanie služieb v záhradníctve. Ponuku služieb budem zameriavať na celé spektrum kúpyschopného obyvateľstva v regióne. Ponúkaný sortiment služieb bude dopĺňaný – upravovaný na základe marketingového prieskumu zameraného na požiadavky, potreby zákazníkov, módne trendy v aranžovaní kvetov, či záhradnej

architektúre. Inšpiráciu budem čerpať z časopisov, odbornej literatúry, z návštev u konkurencie, no hlavne zo zahraničných internetových stránok

Mnou vykonávané služby budú zahŕňať najmä:

- viazanie kytíc na rôzne príležitosti,
- zabezpečovanie kvetinovej výzdoby na objednávku zákazníka, (svadby, rodinné oslavy, oslavy životných jubileí, stužkové a pod..),
- donáška kvetín,
- vykonávanie parkových, sadových a záhradných úprav (kosenie, hnojenie, čistenie, zavlažovanie, strihanie, tvarovanie, trávnikov a živých plotov, kríkov, drevín, výsadba rastlín a kvetov).

Životný sen, snaha vlastnej sebarealizácie, dopyt verejnosti a vlastné presvedčenie, že som schopná, aby som sa v tejto oblasti presadila, osamostatnila a stala sa nezávislou, ma viedli k myšlienke začať podnikáť vo vyššie uvedenej činnosti.

Cieľom je teda vytvorenie vlastného pracovného miesta, čím vyriešim svoj súčasný stav nezamestnanej.

Na začatie mojej podnikateľskej činnosti potrebujem zakúpiť registračnú pokladnicu so softvérom skladového hospodárstva, nábytok do predajne kvetinarstva, chladničku na kvety, nádoby a stojany na kvety, aranžérsky materiál. K vyriešeniu tohto rozhodujúceho problému má prispieť aj tento podnikateľský plán, prostredníctvom ktorého sa chcem uchádzať o pridelenie príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť .

3. Postup realizácie plánu

- opíšeme logickú časovú postupnosť krokov od rozhodnutia začať podnikáť až po samostatné zahájenie samotnej SZČ, prípadne ešte ďalej (je vhodné prideliť jednotlivým krokom aj časové priradenie, ak sa nejedná o činnosti ktoré robíme nepretržite)

Príklad :

- Termín začatia podnikania : september 2013
- Aktívny prieskum trhu, marketingová analýza zameraná na konkurenciu, ceny podobných produktov, úroveň dopytu, miestna kúpyschopnosť obyvateľstva, cieľová skupina pre môj produkt a jej vymedzenie, inovácie smerované k očakávaniu trhu a dopytu, predbežný prieskum vhodných dodávateľov, aktívne vyhľadávanie priestoru na trhu a odberateľov – trvale, priebežne
- Predbežné dojednanie, zazmluvnenie priestorov pre podnikateľskú činnosť, výber najvhodnejších a cenovo najdostupnejších prostriedkov k podnikaniu (stroje, prístroje, technické vybavenie apod.) - priebežne
- Podanie žiadosti o príspevok na ÚPSVaR – „predpokladaný dátum“

- V prípade potreby riešenie ďalších zdrojov na financovanie
- Až po schválení príspevku z ÚPSVaR
- Vybavenie živnostenského oprávnenia - „predpokladaný dátum“
- Činnosti reklamného charakteru vedúce k oboznámeniu daného regiónu s novou firmou a jej produktom – prostredníctvom okruhu známych a rodiny, inzerciou, vizitkami, letákmi apod. - priebežne
- Nákup základných nevyhnutných prostriedkov na začatie vykonávania samotnej činnosti – „predpokladaný dátum“
- Prispôsobenie a zariadenie priestorov na podnikanie (najmä prenajatých) pre daný druh produkcie - „predpokladaný dátum“
- Povolenie miestneho úradu a určenie otváracích hodín – „predpokladaný dátum“
- v prípade potreby vyjadrenie Úradu verejného zdravotníctva k prevádzke – „predpokladaný dátum“
- Samotné zahájenie samostatnej zárobkovej činnosti - „predpokladaný dátum“
- Aktívne vyhľadávanie partnerov, odberateľov, dodávateľov a umiestnenia produkcie, zosilnenie reklamy - promo akcie, uvádzacie ceny, budovanie imidžu a goodwillu - trvale
- Presadzovanie základnej myšlienky a filozofie podnikania, snaha o trvalý rozvoj a expanziu

4. Miesto realizácie zámeru

- Uvediem presnú adresu sídla firmy (spravidla adresa trvalého bydliska) a prípadnú presnú adresu prevádzky, v prípade, že sme v prenajatých priestoroch vymedzíme nájomné vzťahy, označíme subjekt, u ktorého sme v nájme. Opíšeme stručne lokalitu ako aj samotný technický stav a veľkosť prenajatých priestorov.

Príklad :

- ✓ **Alena Nováková - KVETINÁRSTVO ALENA**
 - ✓ **Miesto podnikania : Teriakovce xx, PSČ : 080 05**
 - ✓ **Miesto prevádzky: Hlavná 111, 080 01 Prešov**
- Miesto podnikania je moje trvalé bydlisko, kde mám dostatok skladovacieho priestoru na uskladnenie náradia na údržbu záhrad. Vo vlastnej záhrade budem pestovať kvety, priesady, okrasné dreviny a doplnky z prírodného materiálu, ktoré využijem na podnikateľskú činnosť
 - Miesto prevádzky – podarilo sa mi uzavrieť Zmluvu o budúcej zmluve na obchodný priestor 50 m², ktorý v minulosti prevádzkoval kvetinárstvo. Rada by som využila možnosť zvýhodneného nájmu pre začínajúcich podnikateľov, ktoré poskytuje mesto.

5. Marketingové informácie

- obsahuje najmä informácie o trhu v lokalite, odhade rozsahu produkcie podnikateľskej činnosti, zameraní a spôsobe reklamy, o konkurencii, marketingových cieľoch, cieľovej skupine a krokoch vedúcich k presadeniu sa, inováciách v poskytnutom produkte, technickom a logistickom zabezpečení produkcie
- **Marketingovým prieskumom** : som zistila, že v ponuke služieb, ktoré mienim poskytovať, existuje trhový priestor, najmä so zreteľom na to, že moju najbližšiu konkurenciu tvoria vzdialenejšie prevádzky. Údržbou záhrad, sadov, okrasnými záhradami sa zaoberajú v regióne iba 3 firmy
- **Produkt :**
 - pre oblasť kvetinárstva : kytice na všetky príležitosti z prírodných materiálov. Črepníkové kvety, priesady, darčekové predmety, suveníry, sviečky, maloobjemové prípravky na údržbu črepníkových kvetov,) donáška kvetov
 - pre oblasť záhradníctvo : návrhy záhrad, zakladanie záhrad, údržba, rez ovocných a okrasných stromov a kríkov, závlahové systémy
- **Propagácia :**
 - Pripravujem internetovú stránku aj zo vzormi produktov
 - Inzerca v regionálnych inzertných novinách
 - Výroba ponukového plagátika a distribúcia do schránok obyvateľom
 - Ponukový list ponúkajúci spoluprácu pre : hotelové, reštauračné zariadenia, pohrebné služby, obce, mestá , obchodné organizácie
- **Personál :**
 - Na úvod ako rodinný podnik s výpomocou manžela, nárázové práce budem riešiť za pomoci brigádnikov – dohoda o vykonaní práce, v prípade potreby pracovný pomer. Kritériom pri výbere bude odbornosť, prax, lojalnosť
 - Za svoju konkurenčnú výhodu považujem, že mesto Prešov sa rozhodlo podporiť začínajúcich mladých podnikateľov do 28 rokov v roku 2013 a to tak, že za prenajaté priestory do 50 m² bude požadovať symbolickú cenu 100 € ročne v prvom roku podnikania. Ďalšou konkurenčnou výhodou je fakt, že v prenajatých priestoroch bolo pôvodne tiež kvetinárstvo a obyvatelia a návštevníci mesta sú naučení tam chodiť. Okrem iného žiadna z existujúcich prevádzok neposkytuje donášku kvetov. Predpokladám, že mojím cieľovým trhom budú obyvatelia a návštevníci mesta Prešov a v budúcnosti aj obyvatelia širšieho okolia, ktorým dokážem ponúknuť kvalitné služby.

➤ **Cena :**

- Pri tvorbe ceny na jednotlivé produkty sa budem riadiť cenovou stratégiou zameranou na reálne náklady, so snahou poskytovať moje služby lacnejšie ako konkurencia

➤ **Miesto :**

- Miesto prevádzky je na vhodnom mieste, kde sa prirodzene vyskytuje veľa ľudí. Podmienky nájmu sú vyhovujúce, možnosť parkovania a zásobovania je dostačujúca

6. SWOT analýza – silné stránky a príležitosti, slabé stránky a hrozby

- ✓ Alena Nováková - KVETINÁRSTVO ALENA
- ✓ Miesto podnikania : Teriakovce xx, PSČ : 080 05
- ✓ Miesto prevádzky: Hlavná 111, 080 01 Prešov

SILNÉ STRÁNKY

- vzdelanie a prax v odbore
- podpora rodiny a okolia
- profesionálny prístup, rozhodnosť, vytrvalosť
- nadšenie
- výhodná strategická poloha prevádzky

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatočné skúsenosti v podnikaní
- nedostatočné zdroje
- slabá znalosť legislatívy
- nedostatočné ovládanie IT a ekonomiky
- málo obchodných partnerov

PRÍLEŽITOSTI

- finančný príspevok z ÚP
- záujem o produkt
- malá konkurencia
- rozvojové plány mesta, regiónu
- rozvoj cestovného ruchu

HROZBY

- vplyv globálnej hospodárskej krízy
- vysoká kriminalita v regióne
- nízka úroveň vymožitelnosti práva
- vysoké ceny prenájmov
- slabá kúpna sila v regióne
- nárast obchodných sietí

7. Finančná prognóza skrátená verzia

Priemerné mesačné príjmy v prvom roku podnikania:

v 1. roku príjem 60 % zo sumy 2706,53*** €, čo predstavuje sumu 1623,92 € formou príspevku z ÚPSVaR, s využitím v zmysle deklarovanej účelovosti a charakteru príjmu vstupujúceho do základu dane, v 2. roku príjem 40 % zo sumy 2706,53 €, čo predstavuje sumu 1082,61 € formou príspevku z ÚPSVaR a XXX,- € vlastný vklad charakteru príjmu neovplyvňujúceho základ dane, so zaťažením daňových výdavkov v položke prevádzková réžia rovnako ako pri príspevku z ÚPSVaR

Poznámka : suma 2706,53 je orientačná presnú výšku Vám poskytne príslušný úrad práce

Priemerné mesačné výdavky v prvom roku podnikania:

- Nákup materiálu :.....	50,-€
- Nákup tovaru :.....	1000,- €
- Nájomné :	8,- €
- Doprava:	30,- €
- Energie:	300,- €
- Reklama:	50,- €
- Poistenie majetku:	8,- €
- Finančné výdavky - poplatky banke :	10,- €
- Odvody (v 1.roku) :.....	55,02,- €
- Spotrebný materiál :.....	50,- €
Spolu:	1561,02,-€

Prehľad o plánovaných príjmoch, výdavkoch a zisku s výhľadom na 3 roky: (€)

	rok 2013	rok 2014	rok 2015
Príjmy	17324	41987	49000
Výdavky	10350	33650	45072
Rozdiel príjmy – výdavky (zisk)	6974	8337	3928

PRÍJMY	Plán 2013/€	Plán 2014/€	Plán 2015/€
Predaj tovaru	13500	38000	46000
Predaj výrobkov a služieb	1200	2400	3000
Finančné príjmy	1000	500	
Ostatné príjmy (príspevok z ÚPSVR) **suma je orientačná	1624	1087	
Príjmy celkom	17324	41987	49000

VÝDAVKY			
Nákup materiálu	300	1800	2000
Nákup tovaru	6000	24000	25000
Nákup drobného majetku	1280	1000	300
Mzdy zamestnancov			6000
Platby do fondov za zamestnancov			2112
Platby do fondov za podnikateľa	330	1500	2280
Nájomné	50	650	2400
Doprava	180	600	700
Energie	1800	3600	3700
Spoje			
Reklama	300	250	200
Údržba a opravy			100
Poistenie majetku	50	100	100
Finančné výdavky	60	130	130
Ostatné režijné výdavky		20	50
Odpisy investičného majetku			
Výdavky celkom	10350	33650	45072

ROZDIEL príjmov a výdavkov	6974	8337	3928
-----------------------------------	-------------	-------------	-------------

Prognóza v danom časovom členení obsahuje všetky predpokladané daňové príjmy a výdavky. Naplnená predpokladanými, resp. plánovanými údajmi ukazuje reálnosť podnikateľského zámeru, jeho opodstatnenosť a tendencie udržateľnosti, resp. žiadaného rastu

PREHĽAD O PEŇAŽNÝCH TOKOCH				
		31.12.2013/€	31.12.2014/€	31.12.2015/€
1	Príjmy vstupujúce do základu dane (ZD)	14700	40400	49000
2	Príjmy neovplyvňujúce ZD	2624	1587	
3	Prenos zostatku		2050	5030
4	Príjmy spolu r1+r2+r3	17324	44037	54030
5	Výdavky vstupujúce do ZD	10350	33650	45072
6	Výdavky nevstupujúce do ZD			
7	Výdavky spolu r5+r6	10350	33650	45072
8	Rozdiel príjmov a výdavkov	6974	10387	8958

PROJEKCIA VÝKAZU O MAJETKU A ZÁVEZKOCH				
	Majetok	31.12.2013/€	31.12.2014/€	31.12.2015/€
1	Dlhodobý nehmotný majetok			
2	Dlhodobý hmotný majetok			
3	Dlhodobý finančný majetok			
4	Zásoby celkom (z toho)	900	1300	1500
5	- materiál		100	50
6	- tovar	900	1200	1450
7	- nedokončená výroba			
8	Pohľadávky	500	1500	2500
9	Krátkodobý finančný majetok (z toho)	2200	4730	4530
10	- peniaze a ceniny	100	280	330
11	- účty v bankách	2100	4450	4200
12	- ostatný krátkodobý finančný majetok			

13	Priebežné položky			
14	Opravná pol. k nadobudnutému maj. (aktíva)			
15	Majetok celkom (r1 až r4 + r8 až r9 + r13 až r14)	3600	7530	8530
	Závazky	31.12.2013/€	31.12.2014/€	31.12.2015/€
16	Rezervy			
17	Závazky	1550	2500	1500
18	Úvery			
19	Opravná položka k nadobudnutého. Majetku (pasíva)			
20	Závazky celkom (r16 až r 19)	1550	2500	1500
21	Rozdiel majetku a záväzkov (r15 - r 20)	2050	5030	7030

8. Doplnujúce údaje

1. Projekcia výkazu o príjmoch a výdavkoch
 2. Projekcia toku hotovosti
 3. Projekcia výkazu o majetku a záväzkoch
- Sú v prílohách tohto podnikateľského plánu.

9. Kalkulácia predpokladaných nákladov

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove požiadam o pridelenie príspevku podľa § 49 na samostatnú zárobkovú činnosť vo výške ** orientačná suma
Do firmy vkladám vlastné finančné prostriedky vo výške 1000,- € v 1. roku a 500- € v 2. roku prevádzkovania živnostenského oprávnenia. Tieto použijem na zriadenie živnosti, nákup zásob tovaru.

Použitelnosť finančných prostriedkov z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny:

- elektronická registračná pokladnica	750 €
- softvér skladového hospodárstva	250 €
- aranžérsky pult.....	230 €
- predajný pult.....	300 €
- odvody do zdravotnej poisťovne	1176,53 €
Spolu:	2706,53 €

Zakúpením uvedeného nevznikne kapitálový výdavok.

Prípadný rozdiel uhradím z vlastného finančného vkladu.

➤ kalkulujeme oprávnené výdavky z hľadiska dohody o poskytnutí príspevku

a) z hľadiska kvalitatívneho :

1. nákup drobného majetku potrebného a priamo súvisiaceho s predmetom podnikania (resp. odpisy investičného majetku)
2. prenájom priestorov na podnikanie (očistený od energií a ďalších doplnkových poplatkov)
3. odvody do ZP a SP

b) z hľadiska kvantitatívneho:

1. z cudzích zdrojov (pôžička, nenávratný príspevok od UPSVaR a pod.)
2. z vlastných zdrojov

Najdôležitejšie je pokryť celý príspevok oprávnenými nákladmi a nakalkulovať / vyčíslíť aj ďalšie oprávnené náklady pokryté vlastnými zdrojmi v prípade, že príde k výpadku nákladov na pokrytie príspevku, resp. realita ukáže inú štruktúru potrebných výdavkov, nakalkulovaním ďalších oprávnených nákladov zvyšujeme ich variabilnosť

Vydal : IVAKS, s.r.o., Radlinského 36/B, 811 07 Bratislava

Web : www.ivaks.sk

Vydané : Máj 2013

Počet výtlačkov : 150 ks

Autori : Ing. Miroslav Babík
Anna Antalová

Text neprešiel jazykovou úpravou.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.“

www.fsr.gov.sk

www.esf.gov.sk

www.mymamy.sk